

Handläggare
Stefan Larsson Lindmark
Telefon: 08-508 33 990

Till
Utbildningsnämnden
2017-03-16

Kompetensförsörjningsinsatser för den kommunala förskoleverksamheten i staden

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens rapport med förslag på kompetensförsörjningsinsatser för den kommunala förskoleverksamheten i staden och överlämnar den till kommunstyrelsen

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Marianne Natéus
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i budget 2017 gett utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ett fortsatt uppdrag att arbeta med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering och kompetensutveckling för förskollärare.

I rapporten som bifogas tjänsteutlåtandet redovisas de olika aktiviteter som genomförts utifrån ovanstående uppdrag under 2013-2016. I rapporten redovisas resultat och analyser som stöd för det framtida arbetet med kompetensförsörjning i stadens förskolor. Syftet med rapporten är att den ska ligga till grund för en gemensam dialog mellan stadsdelsförvaltningarna, utbildningsförvaltningen och stadsledningskontoret om kommande strategier och prioriteringar.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2013 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. Samma uppdrag har återkommit i kommunfullmäktiges budget för 2014 och 2015.

Kommunfullmäktige har i budget 2017 gett utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ett fortsatt uppdrag att arbeta med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering och kompetensutveckling för förskollärare.

I genomförandet av uppdraget har fokus varit att hitta strategier och aktiviteter som bidrar till att öka andelen förskollärare i staden. Syftet har varit att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare både vid nyrekrytering av förskollärare men också för att behålla de förskollärare som redan arbetar i stadens förskolor.

Utbildningsnämnden har ett stadsövergripande samordningsansvar för kompetensförsörjning i stadens kommunala förskolor i syfte att öka kvaliteten i förskolans verksamhet, genom att höja medarbetarnas kompetens.

Arbetet med att se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal har letts och samordnas av förskoleavdelningen på utbildningsförvaltningen i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och personalstrategiska avdelningen inom stadsledningskontoret.

Ärendet

Förskoleverksamheten i staden har byggts ut kraftigt de senaste tio åren på grund av höga födelsetal, en kraftig befolkningsökning och nya bostadsområden. Den kommunala verksamheten har ökat från cirka 25 500 barn 2006 till cirka 36 000 barn år 2015.

Det innebär att den kommunala förskoleverksamheten har utökats med cirka 10 500 barn under de senaste tio åren.

Motsvarande ökning i fristående förskolor har gått från ca 11 300 barn 2006 till ca 20 000 barn 2015.

Antalet barn i förskoleålder kommer att öka från cirka 60 000 till cirka 69 000 barn från 2014 till 2024. Med dagens inskrivningsgrad på i genomsnitt 88 procent varav 62 procent i kommunal förskola innebär det ett behov av ytterligare 4 900 kommunala förskoleplatser under perioden. Stadsdelsförvaltningarna har även ett uppdrag att öka andelen barn som går i förskoleverksamhet med fokus på socioekonomiskt utsatta områden.

Stockholms stad kommer att ha ett rekryteringsbehov på 1 200 barnskötare och förskollärare per år fram till 2024, och därefter ökar behovet till 1 400 per år. För att nå upp till stadens mål, att 40

procent av personalen i förskolans verksamhet ska vara förskollärare, behöver staden rekrytera 500-600 förskollärare per år.

Antalet förskollärestudenter som examineras från närliggande lärosäten inom denna period väntas vara totalt cirka 500 per år¹. Med utgångspunkt från det faktum att antalet nyexaminerade förskollärare inte motsvarar rekryteringsbehovet blir en viktig strategi för staden att behålla de förskollärare som är anställda genom att vara en attraktiv arbetsgivare.

Resultatet i den enkätundersökning som genomfördes under 2013 visar att nyanställda förskollärare generellt är nöjda med rekryteringsprocessen, vilket också i stort speglar den bedömning som avdelningschefer och förskolechefer i stadsdelsförvaltningarna gjorde. Förskollärare är däremot mindre nöjda med introduktionsperioden på sin enhet och i stadsdelsförvaltningen.

I den senaste medarbetarenkäten är det 92 procent av medarbetare i förskolan som i hög grad instämmer i att arbetet är meningsfullt. Däremot är det endast 55 procent av medarbetarna som upplever sig ha en bra arbetssituation och 66 procent som bedömer att de har möjlighet att göra ett gott arbete. Resultaten i ovanstående undersökningar visar på att det finns ett stort behov av att utveckla introduktionen av nya förskollärare samt att förbättra de organisatoriska förutsättningarna och kontinuiteten i personalgrupperna.

Det finns redan idag en rad kompetensförsörjningsinsatser som är långsiktiga och behöver fortsätta över tid. Det gäller till exempel barnskötareutbildningen för tillsvidareanställda medarbetare utan pedagogisk grundutbildning, vidareutbildning av barnskötare till förskollärare och rekryteringsutbildningen för blivande förskolechefer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen på utbildningsförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

För att säkerställa kompetensförsörjningen av barnskötare, förskollärare och förskolechefer i stadens förskolor krävs en rad

olika insatser där utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret samarbetar.

Nedan följer förslag till åtgärder som presenteras i rapporten. De är framtagna i samverkan med avdelningscheferna för förskola i stadsdelsförvaltningarna.

- Kompetensutvecklingsinsatser för förskollärare samt att stärka deras pedagogiska ledarroll
- Utvärdera och stärka förskolechefernas pedagogiska ledarskap
- Fortsatt erbjuda en rekryteringsutbildning för blivande förskolechefer
- Förstärka samverkan med närliggande lärosäten för att öka antalet utbildningsplatser på förskolläraryrket i regionen
- Utvärdera utfallet av lärarlönelyftreformen
- Ta fram förslag till karriärtjänster i Stockholms stad.
- Årlig uppföljning och analys av personalomsättning, nyrekrytering och avgångsorsaker
- Säkerställa att det finns ett särskilt introduktionsprogram för nyanställda förskollärare utifrån de olika nivåerna; förskola, enhet, stadsdel och stad.
- Genomföra en enkätundersökning för nyanställda förskollärare om hur de uppfattar rekrytering och introduktion
- Utredda stadens förutsättningar för uppdragsutbildning av förskolläraryrket
- Utvärdera nuvarande satsning på vikarieersättning för den erfarenhetsbaserade förskolläraryrket
- Nystart av ny version av KOLL som kompetensförsörjningsverktyg för att analysera behov av utbildningsinsatser
- Erbjud barnskötarutbildning till tillsvidareanställda medarbetare utan pedagogisk grundutbildning
- Samarbeta med Stockholms universitet om kompletteringsutbildning till förskollärare för bland annat lärare med utländsk bakgrund (ULV) eller lärare som saknar lärarexamen (VAL)
- Utveckla collegeutbildning på gymnasienivå för barnskötare
- Särskilda insatser för att VFU-studenter ska välja staden som arbetsgivare då de tar examen
- Utredda möjligheten att starta bemanningsteam/vikariepool för att skapa en större kontinuitet i arbetslagen

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens rapport och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Bilaga

Rapport ”Kompetensförsörjning i kommunala förskolor 2013-2016”